

Allochtone holebi's

De RoSa-factsheets maken u wegwijs in het gelijke kansenlandschap in Vlaanderen. Telkens wordt er op een bepaald terrein nagegaan wat de situatie is. Zowel bredere thema's als meer specifieke krijgen aandacht, naargelang de relevantie en/of beschikbaarheid van informatie en het voorhanden zijn van cijfermateriaal. Bedoeling is niet zozeer volledigheid te bieden maar wel op een overzichtelijke en toegankelijke manier de positie van de vrouw in Vlaanderen te schetsen. RoSa is sinds 1978 in Vlaanderen hét adres voor informatie en documentatie over gelijke kansen, emancipatie en vrouwenstudies in binnen- en buitenland.

Nr. 36 • dec 2004

In het Vlaamse gelijkheidsbeleid is er van bij het begin in 1995 extra aandacht gegaan naar doelgroepen die door een bepaald kenmerk het risico liepen gediscrimineerd te worden. Naast genderdiscriminatie richtte het gelijkheidsbeleid zich ook op de situatie van personen met een handicap, allochtonen en holebi's. Later werd leeftijdsdiscriminatie erkend als problematisch. Vandaag groeit echter een steeds sterker bewustzijn dat deze doelgroepen verre van homogeen zijn. Zo bestaat de allochtoon niet. Er zijn bijvoorbeeld verschillen in migratie-ervaringen, in cultuur van het land van herkomst, in godsdienst, in opleiding en in sociaal-economische status. Bovendien maken heel wat mensen deel uit van meer dan één doelgroep. Op die manier zijn sommige mensen het slachtoffer van een meervoudige discriminatie. Allochtone holebi's vormen één van die extra kwetsbare groepen. In haar beleidsverklaring van oktober 2004 geeft minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, Kathleen Van Brempt, aan dat ze deze groep extra wil ondersteunen.¹ Eén van de obstakels is echter hun grote onzichtbaarheid. Allochtone holebi's en in het bijzonder allochtone lesbiennes staan zelden in de schijnwerpers, of op de barricaden. Dat betekent echter niet dat ze er niet zouden zijn. Deze factsheet is een verkenning van dit vrijwel onbekende terrein. In een eerste paragraaf wordt de stand van zaken van de holebirechten in de verschillende regio's en landen geschetst, in de tweede de moeizame verhouding tussen islam en homoseksualiteit. Ten slotte wordt de positie van allochtone lesbiennes besproken.

De situatie van allochtone holebi's kan erg verschillend zijn van die van autochtone holebi's. Zonder te beweren dat het al rozengeur en maneschijn zou zijn voor die laatste categorie, kan er gesteld worden dat er de laatste decennia heel wat vooruitgang is geboekt. Niet voor niets noemt de Holebifederatie België één van de koplopers in de wereld wat het verdedigen van holebirechten betreft.² Iemand die bij zichzelf homoseksuele gevoelens ontdekt, kan op heel wat plaatsen terecht. Sensibiliseringscampagnes moedigen ouders aan hun kinderen te aanvaarden zoals ze geaard

¹ Beleidsnota Gelijke Kansen 2004-2009, p.28.

² 'Holebifederatie wil geen Europese Commissie met holebifobe en vrouwenvriendelijke Eurocommissaris', Persmededeling Holebifederatie, 21 oktober 2004.

zijn en in de media verschijnen holebi's niet langer uitsluitend als probleemcategorie. Allochtonen verschijnen in de media daarentegen steevast in de context van problemen. Allochtone vrouwen worden opgevoerd als onderdrukt, uitgehuwelijkt, gedwongen gesluierd of mishandeld, allochtone mannen als de oorzaak daarvan.³ Dat allochtonen ook lesbisch, homo of biseksueel kunnen zijn, is iets waar zelden of nooit bij stil wordt gestaan. Het is ook een realiteit die door heel wat allochtonen niet onder ogen wordt gezien. Holebiseksualiteit is voor de meeste allochtone gemeenschappen een groot taboe. Veelal bestaan er in de cultuur in het land van herkomst weinig of geen positieve betekenissen rond homoseksualiteit. Bovendien houden migranten vaak sterker vast aan de oorspronkelijke cultuur dan de thuisblijvers. Het onzichtbaar blijven van homoseksualiteit kan op die manier zelfs een symbolische betekenis krijgen. Het wordt iets van het westen. "Homoseksualiteit? Maar dat bestaat bij ons niet", krijg je dan als reactie.⁴ Wat het er voor de allochtone holebi niet eenvoudiger op maakt.

Holebirechten in internationaal perspectief ⁵

Om het taboe rond homoseksualiteit in allochtone gemeenschappen in België beter te begrijpen, is het nuttig om naar de situatie in de landen van herkomst te kijken. In heel wat landen zijn homoseksuele daden immers bij wet verboden en zijn er gevangenisstraffen en geldboetes aan verbonden. In acht landen staat er zelfs de doodstraf op. Homoseksualiteit wordt dan niet als een identiteit gezien, laat staan als uitdrukking van een liefdesrelatie, maar als onnatuurlijk gedrag. Amnesty International signaleert op dit vlak een radicalisering: in veel landen gaat de situatie voor holebi's achteruit.⁶ Het thema is veel minder taboe dan in vorige decennia, waardoor enerzijds holebi's meer vrijheid genieten, maar anderzijds homofobie, met andere woorden homoangst en -haat, ook veel openlijker geuit wordt.

DE ISLAMITISCHE WERELD

De landen waar homoseksuelen de doodstraf riskeren, zijn allemaal islamitisch. Het gaat om Afghanistan, Pakistan, Iran, Saoedi-Arabië, Jemen, Mauritanië, (delen van) Nigeria en Soedan. In Marokko, Algerije, Tunesië en Libië is homoseksualiteit voor mannen en vrouwen verboden. Een gevangenisstraf van een aantal jaren is daar de strafmaat. In strengere islamitische landen lopen die straffen gemakkelijk op. Zelfs in eerder westerse landen als Libanon en Syrië, geldt homoseksualiteit als "tegennatuurlijk" en strafbaar. De mogelijke gevangenisstraf bedraagt daar een jaar. In Egypte is homoseksualiteit in principe niet strafbaar, maar worden homo's vaak vervolgd onder de noemer "gewoonte-losbandigheid". Islamitische landen waar homoseksualiteit niet wettelijk verboden is, zijn eerder een uitzondering. Dat zijn Turkije, Jordanië, Irak, Azerbeidzjan, de Comoren, Indonesië, Kirgizië, Tadzjikistan en Niger.

Allochtonen zijn in België overwegend uit Marokko en Turkije afkomstig. In Marokko staat er een gevangenisstraf van 6 maanden tot 3 jaar op homoseksuele daden. Hoewel er geen echt homocircuit bestaat, zijn er wel anonieme mannelijke homoseksuele contacten. Recente veroordelingen van homo's en journalisten die over het onderwerp

³ 'Het Steunpunt Allochtone Meisjes & Vrouwen trekt aan de alarmbel', persmededeling 22 oktober 2004, SAMV.

⁴ Hagen, 'De gesluierde damesliefde is zo goed als onzichtbaar', p. 23.

⁵ Deze paragraaf is gebaseerd op de website van de International Lesbian and Gay Association, <http://www.ilga.org>, Baird, *Sex, love & homophobia*, een uitgave van Amnesty International van 2004 en 'Behind the mask, a website on gay and lesbian affairs in Africa', <http://www.mask.org.za>.

⁶ 'Holebi' is eigenlijk een Vlaamse term die geen Engelse vertaling heeft. ILGA en AI gebruiken wel de afkorting LGBT, die staat voor lesbian, gay, bisexual en transgender.

publiceerden, laten echter geen enkele twijfel bestaan over de speelruimte van holebi's in Marokko. In vergelijking met Marokko is de situatie in Turkije een stuk beter. Homoseksualiteit is er eveneens taboe en de meeste mensen beschouwen het als zondig en vies, maar wettelijk is homoseksualiteit niet verboden. Bovendien bestaan er holebiverenigingen die langzaam aan de weg timmeren. In Gent is er overigens een initiatief geweest van Casa Rosa en de Dienst Gelijke Kansen van de stad om de Gay Eurosong samen met Turkse holebiverenigingen te organiseren. Er bestaat in Turkije echter weinig verdraagzaamheid voor het openlijk beleven van homoseksualiteit. Samenkomsten van holebi-organisaties worden soms verboden door de politie omdat ze strijdig zouden zijn met de openbare zeden. Wie zich in het openbaar verdacht gedraagt, kan worden veroordeeld voor zedenschennis. Media die homoseksualiteit ter sprake brengen, worden daar in de praktijk vaak op afgerekend.

NIET-ISLAMITISCH ZWART-AFRIKA

In Zwart-Afrika is homoseksualiteit in ongeveer tweederde van de landen verboden. In een aantal ervan staan enkel homoseksuele mannen bloot aan vervolging. Berucht zijn de anti-homo uitspraken van de Zimbabwaanse president Mugabe, voor wie homo's "minder dan varkens en honden" zijn.⁷ President Nujoma van Namibië noemde homoseksualiteit een "sinister manoeuvre" van het westen om Zwart-Afrika opnieuw in te palmen. Hij maakte zich sterk dat er in Namibië geen enkele homo of lesbienne meer zou overblijven. Ze moesten hun biezen maar pakken en naar Europa vertrekken.⁸ In Oeganda riskeren homoseksuele mannen een levenslange opsluiting. Lesbiennes worden in de wet niet vermeld, maar worden op straat wel geconfronteerd met geweld. De Zuid-Afrikaanse overheid speelt in feite een voortrekkersrol in de regio. In 1996 was het het eerste land ter wereld waar de rechten van holebi's werden ingeschreven in de grondwet. Onlangs (op 30 november 2004) won een lesbisch koppel hun rechtszaak bij het Hoger Hof van Beroep voor een wettelijke erkenning en registratie van hun huwelijk. Dat neemt niet weg dat uit onderzoek is gebleken dat 78% van de Zuid-Afrikaanse bevolking gekant is tegen homo- en lesbische relaties.⁹ Historici wijzen erop dat de vervolging van holebi's in feite ingevoerd is door de christelijke kolonisator. In het pré-koloniale verleden bestonden er bij verschillende volkeren vormen van homoseksuele relaties.¹⁰

De meeste zwarte allochtonen in ons land zijn afkomstig uit de Democratische Republiek Congo. De wettelijke status van holebi's in dat land is niet helemaal duidelijk. Mensenrechtenorganisaties gaan ervan uit dat homoseksualiteit er verboden is.¹¹

LATIJSN-AMERIKA

In de meeste Latijns-Amerikaanse landen bestaan er geen wetten tegen homoseksualiteit. Nicaragua, Guyana en een aantal Caraïbische eilanden zijn daarop een uitzondering. In Guyana kan de gevangenisstraf voor homo's oplopen tot levenslang. In Jamaica gaat het tot tien jaar dwangarbeid. In Cuba is enkel publiek homoseksueel gedrag strafbaar. Dat betekent echter niet dat holebi's het in andere Latijns-Amerikaanse landen gemakkelijk zouden hebben. Het straatgeweld tegen homo's neemt volgens Amnesty International schrikwekkende vormen aan in Brazilië, Argentinië, Venezuela en Jamaica.

⁷ Baird, p.115.

⁸ Baird, p.79.

⁹ 'South Africans disapprove of homosexuals, abortion...' , <http://www.mask.org.za>.

¹⁰ Oomen, 'Out of the closet about historical facts', <http://www.mask.org.za>. 'Homosexuality is all-african', <http://www.mask.org.za>.

¹¹ 'Democratic Republic of Congo - legal wise', <http://www.mask.org.za>, 'World legal survey', <http://www.ilga.org> en 'Baird, p.140.

NIET-ISLAMITISCH AZIË

Homoseksualiteit is verboden in ongeveer de helft van de Aziatische landen die niet overwegend islamitisch zijn. De straffen zijn hier echter vaak weer erg zwaar. In India, Bangladesh, Singapore, Bhutan, Nepal en de Maldiven riskeren holebi's een levenslange gevangenisstraf.

Aziatische allochtonen in België zijn vaak Indiërs of Chinezen. Hoewel homoseksuelen in China niet officieel vervolgd worden, worden ze in de praktijk wel veroordeeld op basis van "hooliganisme".

WESTERSE HOMOFOBIE

In Europa, Noord-Amerika, Australië en Nieuw-Zeeland is homoseksualiteit wettelijk toegestaan. Dat betekent echter niet noodzakelijk dat holebi's aanvaard worden door een meerderheid van de bevolking, of dat er geen voor hen discriminerende maatregelen meer zouden bestaan. Het zou wat erg simplistisch zijn om het erkennen van holebirechten te beschouwen als een inherente kwaliteit van de westerse cultuur. Het thema werd pas in 1995 opgenomen door Amnesty International. Heel wat van de verworven rechten van holebi's zijn trouwens gloednieuw. In de V.S. is momenteel een radicalisering aan de gang tussen voor- en tegenstanders. Het afwijzen van holebirechten wordt vaak beargumenteerd vanuit een (streng) christelijk geloof.

Moslim en holebi: twee (on-)verzoenbare identiteiten?

Ook in het westen is de strijd om homorechten nog niet gestreden. Nochtans is net het openlijke, taboedoorbrekende gedrag van autochtone holebi's aanstootgevend voor veel allochtonen. In veel landen is homoseksualiteit immers onbespreekbaar. Soms wordt mannelijke homoseksualiteit oogluikend getolereerd, als uiting van een mannelijke seksuele behoefte en het verbod op seksualiteit voor het huwelijk. Soms is het voor vrouwen gemakkelijker om een geheime relatie te hebben, omdat ze minder zichtbaar aan het publieke leven deelnemen. Vaak is het thema echter niet enkel onbespreekbaar, maar ook ondenkbaar: men gaat er dan van uit dat homoseksualiteit niet bestaat in de eigen gemeenschap.

In wat volgt gaat het vooral over allochtone moslims, of tenminste allochtonen met een moslimachtergrond. Ze maken het merendeel uit van de Belgische allochtonen. Bovendien is er het expliciete verbod op homoseksualiteit in de koran, wat voor heel wat allochtone holebi's een identiteitsconflict oplevert.

HET HEBBEN VAN HOMOSEKSUELE GEVOELENS

Een autochtone jongere (of een niet-meer-zo-jonge late ontdekker) die zich bewust wordt van zijn, of haar homoseksuele gevoelens, staat voor de dubbele opdracht die gevoelens een plaats te geven in de eigen identiteit en in de relaties met de directe omgeving. Op zich is dat geen lichte opgave. Nog niet zo heel erg lang geleden was er heel weinig toegang tot informatie over homoseksualiteit en voelden holebi-jongeren zich vaak alleen op de wereld. Dat dat probleem nog niet volledig van de baan is, blijkt uit het hoge aantal zelfmoordpogingen onder holebi-jongeren. Voor lesbische en biseksuele meisjes ligt dat cijfer vijf keer hoger dan voor heteromeisjes, bij homoseksuele en biseksuele jongens twee keer. John Vincke en Cees Van Heeringen, hoogleraren aan de Gentse universiteit, stelden vast dat bij jongeren tussen 15 en 25 jaar 25% van de holebimeisjes minstens één zelfmoordpoging had ondernomen, tegen 5,4% van de heteromeisjes. Bij de jongens waren dat er respectievelijk 12,4% en 5,9%.¹²

¹² De Morgen & De Standaard, 10 september 1998.

Deze onvermijdelijke confrontatie met jezelf en je omgeving valt in principe ook de allochtone jongeren ten deel. Vaak blijken er voor hen echter nog extra obstakels op de weg.

VEROORDELING VAN HOMOSEKSUALITEIT OP BASIS VAN DE KORAN

Homoseksualiteit wordt door heel wat imams afgeschilderd als een "ziekte", of een "plaag" die besmettelijk zou zijn en moet worden ingedijkt.¹³ Wanneer men verwijst naar de koran, baseert men zich meestal op het verhaal van het volk van Loet, dat parallel is aan het bijbelse Sodom en Gomora. De seksuele losbandigheid liep dusdanig de spuigaten uit dat Allah het volk vernietigde. Meestal interpreteert men de bewuste passage als een veroordeling van (mannelijke) homoseksualiteit. Islamdeskundige Omar Nahas beargumenteert dat het hier om anale verkrachting van mannen, dieren en kinderen ging, die systematisch en vanuit machtsmisbruik gebeurde. De passage lijkt weinig te maken te hebben met een liefdesrelatie tussen twee mannen, of vrouwen.¹⁴ Het eigenlijke strijdpunt blijkt dan verlegd te worden naar de vraag in welke mate homoseksuele verlangens als een natuurlijk en menselijk gegeven kunnen worden beschouwd, een vraag die in de koran zelf niet beantwoord wordt.¹⁵

Omar Nahas ziet vier mogelijke reacties op het conflict tussen religie en seksuele geaardheid: het afstand doen van de religie om de eigen homoseksualiteit te kunnen aanvaarden, het onderdrukken van de seksuele verlangens en vluchten in religiositeit, het herinterpreteren van de religie op zo'n manier dat de tegenstelling wordt opgeheven en ten slotte het aanvaarden van het verbod op homoseksualiteit en daarnaast streven om zo gelukkig mogelijk te leven binnen de enge grenzen van de religie.¹⁶

In het boek *Mijn geloof en mijn geluk* laten de journalisten Imad el Kaka en Hatice Kursun vierentwintig allochtone jongeren aan het woord over hun holebiseksualiteit. Het verbod op homoseksualiteit in de islam wordt door de meeste van hen als een innerlijk conflict ervaren. "Een Marokkaan is nu eenmaal geen homo", merkt één van hen op.¹⁷ Sommige jongeren wijzen hun eigen gevoelens volledig af omwille van het verbod in de koran, omdat ze het als "zondig" ervaren. Een aantal onder hen baden tot Allah om genezing. Eén lesbienne vertelt dat ze dat niet meer durft, omdat ze zich schaamt om Allah als lesbienne te aanbidden. Enkele allochtone meisjes wezen erop dat het afwijzen van homoseksualiteit geen wezenlijk onderdeel is van de islam, net als de onderdrukking van vrouwen zou het een element zijn van de cultuur en niet van de religie. Voor een aantal is er geen tegenstelling meer tussen de islam en hun eigen verlangens. Vanuit de idee dat "Allah mij zo gemaakt heeft" en het belang van de persoonlijke relatie tot Allah, kunnen ze zich ermee verzoenen. Sommige allochtone jongeren verwierpen de islam volledig, omdat ze die als bron van onderdrukking zagen.

HET BELANG VAN HET HETEROSEKSUELE HUWELIJK

Het huwelijk is een plicht voor iedere islamiet.¹⁸ Allochtone jongeren worden allemaal geconfronteerd met de verwachting dat ze een huwelijk zullen aangaan. Vaak bestaat er bij de familie een voorkeur voor een partner uit het land van herkomst. De strenge immigratieregeling waarbij een huwelijk één van de weinige mogelijke toegangspoorten tot het westen vormt, werkt dat nog verder in de hand. Homoseksuele gevoelens stellen jongeren niet vrij van die verwachting. Integendeel, een heteroseksueel huwelijk wordt vaak nog gezien als een mogelijke remedie, waardoor de verlangens zouden "genezen", of "overgaan". Een aantal van de jongeren die geïnterviewd werden door el Kaka en

¹³ Nahas, *Islam en homoseksualiteit*, p.19-20.

¹⁴ Nahas, p.47 e.v.

¹⁵ Nahas, p.73.

¹⁶ Nahas, p.26.

¹⁷ El Kaka & Kursun, p.149.

¹⁸ Website van het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding, http://www.antiracisme.be/nl/educatie/teksten/resp-txt-islam_1.htm.

Kursun zijn ingegaan op de vraag van de ouders om met een voorgestelde partner te trouwen. Verschillende ongehuwde jongeren waren van plan om dat in de toekomst te doen. Enkelen verzonnen uitvluchten om het gevreesde huwelijk zo lang mogelijk uit te stellen. Een coming out wordt door niemand als een oplossing gezien. Eén van de homo's merkte voorzichtig op dat hij misschien nooit zou trouwen. Hij moest geen onzin uitkramen, volgens zijn moeder, "Iedereen gaat trouwen".¹⁹ Het feit dat homoseksualiteit gezien wordt als iets wat je doet en niet als iets dat je al dan niet bent, daden versus identiteit, maakt het er niet gemakkelijker op.

DE EER VAN DE FAMILIE

In de meeste allochtone gemeenschappen is de eer van de familie erg belangrijk. Het is een aspect van de cultuur waar heel wat westerlingen moeilijk bij kunnen. Voor de meeste westerlingen is het vrij evident dat mensen recht hebben op geluk, jezelf zijn en aanvaard te worden zoals je bent. Voor allochtone jongeren gaat het geluk van de ouders echter vaak voor op het eigen geluk. Een aantal van de geïnterviewde allochtone holebi's vonden het bijvoorbeeld "egoïstisch" om van je ouders acceptatie te verwachten. Een coming out zou hen "lastigvallen", of "teleurstellen" zijn. Sommigen voelden zich schuldig en hadden het gevoel dat ze "misbruik" maakten van het "vertrouwen" van hun ouders omdat ze een geheime relatie hadden.

Heel wat allochtone holebi's blijken hun geardheid te verzwijgen ten opzichte van hun ouders. Wanneer die toch ter sprake komt, of per toeval wordt ontdekt, zijn er zelden positieve reacties thuis. Het gebeurt wel, want ook de islamitische gemeenschap is niet monolithisch en er bestaan veel verschillen tussen moslims. Na een coming out zijn de meeste jonge holebi's in het boek van el Kaka en Kursun echter al opgelucht als ze niet aan de deur worden gezet. Wanneer er van hen wordt verwacht dat ze hun geardheid geheim houden voor de rest van de familie en de gemeenschap, vinden ze dat vanzelfsprekend. Een openlijke homoseksualiteit zou immers een schande voor de hele familie zijn en voor hen allemaal afwijzing betekenen binnen de allochtone gemeenschap. Het gebeurt regelmatig dat er na een coming out nooit meer op het onderwerp wordt teruggekomen.

Soms leidt de familie-eer ertoe dat holebi's verstoten worden. Enkele geïnterviewde jongeren waren het slachtoffer van geweld door familieleden. Eén meisje ontving doodsbedreigingen en was op het moment van het interview al een jaar op de vlucht voor haar vader. De angst voor heftige, negatieve reacties doet veel allochtone holebi's trouwens zwijgen. Heel wat jongeren leven ook met het gevoel dat ze moeten kiezen tussen bij hun gemeenschap horen en hun homoseksuele relatie, of hun verlangen daarnaar.

ONBEGRIIP BIJ WESTERSE HOLEBI'S EN HULPVERLENERS

Er bestaan weinig aanspreekpunten die specifiek gericht zijn op allochtone holebi's. De organisatie Merhaba in het Brusselse is één van de weinige (<http://www.merhaba.be>). In Nederland bestaat er Yoesuf (<http://www.yoesuf.nl>). De mainstream holebi-organisaties richten zich niet expliciet tot allochtonen. Vaak voelen allochtonen, als ze al over de drempel raken, zich daar ook niet echt begrepen. Autochtonen vinden het vaak vanzelfsprekend dat je op begrip en acceptatie van je ouders moet kunnen rekenen en dat holebiseksualiteit een onderdeel gaat uitmaken van je identiteit, zowel voor jezelf, als voor je omgeving. In zekere zin is coming out de norm. Voor veel allochtone holebi's is dat echter een brug te ver. Allochtone jongeren die zich vrij en vrolijk in het holebicircuit bewegen zijn dikwijls net degenen die alle bruggen achter zich verbrand hebben en nog heel weinig contacten hebben met allochtonen.

Omdat het om een heel kwetsbare groep gaat, is er nood aan meer omkadering. In zijn recent bekroonde thesis komt Mathieu Van den Bogaert tot de vaststelling dat er binnen

¹⁹ El Kaka & Kursun, p.165.

de holebigemeenschap weinig kennis is over de situatie en de problemen van allochtone holebi's. Volgens hem is er ook nood aan een specifieke communicatie naar die doelgroep.²⁰

HOMOSEKSUALITEIT BESPREEKBAAR MAKEN IN DE ALLOCHTONE GEMEENSCHAP

De organisatie Merhaba stelt zich tot doel allochtone homoseksualiteit niet alleen bespreekbaar te maken binnen de holebibeweging, maar ook binnen de allochtone gemeenschap, wat een veel zwaardere opgave is. El Kaka en Kursun hadden, behalve een bron van herkenning te scheppen voor jonge allochtone holebi's, datzelfde doel voor ogen.

Voor één van de jonge vrouwen in hun boek is dat "tien stappen te snel". Eerst moeten er nog zoveel andere zaken aan de orde komen, thema's als samenwonen, seks vóór het huwelijk en buitenshuis werkende vrouwen. Seksualiteit is nog in het algemeen een taboe. Vóór de islamitische gemeenschap "rijp zal zijn voor de mannen- en vrouwenliefde" is er volgens haar nog een lange weg af te leggen.²¹

De kwetsbare positie van allochtone lesbiennes

Het grote verschil tussen de positie van meisjes en jongens in de meeste allochtone gezinnen speelt natuurlijk ook hier een belangrijke rol. Jongens kunnen zich vaak gemakkelijker onttrekken aan het gezag van de ouders en ervaren vaak ook minder druk om de traditionele waarden in ere te houden.²² Van meisjes wordt vaak een strikte gehoorzaamheid verwacht, terwijl jongens juist heel erg vrij worden gelaten.²³

In vergelijking met allochtone homo's, zijn lesbiennes "nagenoeg onzichtbaar".²⁴ Merhaba noemt hen "een moeilijk te bereiken doelgroep". Ze hebben minder kans om aansluiting te vinden bij lotgenoten. Eén van de anonieme manieren waarop dat voor sommigen toch lukt is het internet. In het boek van el Kaka & Kursun vertelt een meisje hoe ze in de chatroom "ervaringen uitwisselen en samen piekeren over de toekomst waar veel meiden bang voor zijn. Ze vrezen dat ze, welke weg ze ook inslaan, een ongelukkig leven tegemoet gaan."²⁵ Veel allochtone lesbiennes zouden hoe dan ook in een huwelijk terecht komen en "lijden in stilte".²⁶

Net als voor jongens bestaan er geen begrippen voor homoseksualiteit als een identiteit, enkel voor seksueel gedrag. Seksualiteit bij vrouwen is echter een nog veel groter taboe. Meisjes worden niet geacht om verlangens te hebben en maagdelijkheid is een erg centrale waarde in de cultuur.

Openlijk lesbische moslimvrouwen, zoals de Canadese Inshrad Manji, vormen een heel grote uitzondering. Met haar boek *The Trouble with Islam* groeide Manji uit tot een icoon van de roep om vernieuwing en modernisering van de islam van binnenuit. Voor haar is lesbisch zijn "het allergrootste taboe binnen mijn geloof".²⁷ Haar openlijke kritiek op de "interne verkramping" van haar religie heeft haar heel wat tegenwind en zelfs bedreigingen opgeleverd. Tegelijk vormt ze ook een rolmodel voor heel wat jonge moslima's.

Samenstelling: Hildegard Van Hove

²⁰ 'Antwerpen bekroont eindverhandeling over allochtone holebi's', <http://www.gaylive.be/article.php?sid=5001>.

²¹ El Kaka & Kursun, p.28-29.

²² Slutzky, 'Zo veel moeten en zo weinig mogen'.

²³ Hens, 'Allochtone vrouwen over hun vaders, broers en zonen'.

²⁴ Hagen, p.23.

²⁵ El Kaka & Kursun, p.82.

²⁶ Hagen, p.23.

²⁷ Fogteloo, "Ik spreek inmiddels ook in moskeeën".

Met dank aan: SAMV (<http://www.samv.be>), Merhaba (<http://www.merhaba.be>), de Holebifederatie (<http://www.holebifederatie.be>) en het Steunpunt Gelijkekansenbeleid (<http://www.steunpuntgelijkekansen.be>)

Literatuur

- 'Antwerpen bekroont eindverhandeling over allochtone holebi's', <http://www.gaylive.be/article.php?sid=5001>.
- BAIRD, Vanessa *Sex, love & homophobia*. London: Amnesty International, 2004. 152p.
- *Behind the mask, a website on gay and lesbian affairs in Africa*. <http://www.mask.org.za>.
- *Beleidsnota Gelijke Kansen 2004-2009, ingediend door mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams Minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen*. 57p. <http://jisp.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2004-2005/g98-1.pdf>.
- *Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding*. Teksten over islam. http://www.antiracisme.be/nl/educatie/teksten/resp-txt-islam_1.htm.
- 'Dat Yasmine en Alexandra voor hun geaardheid uitkomen is ongelooflijk belangrijk'. In: *De Morgen*, 10 september 1998.
- EL KAKA, Imad & KURSUN, Hatice *Mijn geloof en mijn geluk. Islamitische meiden en jongens over hun homoseksuele gevoelens*. Amsterdam: Schorerstichting, 2002. 189p.
- FOGTELOO, Margreet 'Ik spreek inmiddels ook in moskeeën'. In: *De Groene Amsterdammer*, 12 juni 2004.
- HAGEN, Mirjam 'De gesluierde damesliefde is zo goed als onzichtbaar'. In: *Zij aan Zij Vrouw Magazine*, jg.9,nr.1 (01-2000). pp.23-25.
- 'Het Steunpunt Allochtone Meisjes & Vrouwen trekt aan de alarmbel', persmededeling 22 oktober 2004, SAMV.
- HENS, Tine 'Allochtone vrouwen over hun vaders, broers en zonen'. In: *De Standaard*, 3 april 2004.
- 'Homosexuality is all-african', <http://www.mask.org.za>.
- 'Holebifederatie wil geen Europese Commissie met holebifobe en vrouwonvriendelijke Eurocommissaris', Persmededeling Holebifederatie, 21 oktober 2004, Isha Van Alsenoy.
- *International Lesbian and Gay Association*. <http://www.ilga.org>.
- NAHAS, Omar. *Islam en homoseksualiteit*. Amsterdam: Bulaaq/Yoesuf, 2001. 144p.
- OOMEN, Barbara 'Out of the closet about historical facts', <http://www.mask.org.za>.
- SLUTZKY, Mariano 'Zo veel moeten en zo weinig mogen'. In: *Op gelijke voet*, jg.20, nr.2 (mei 1999).
- 'South Africans disapprove of homosexuals, abortion...', <http://www.mask.org.za>.
- *The World Factbook*. <http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/index.html>.
- VAN MOSSEVELDE, Pol 'Bij homo-jongeren tot vijf keer meer zelfmoordpogingen'. In: *De Standaard*, 10 september 1998.
- 'Zelfmoord veel groter probleem bij homoseksuele jongeren'. In: *De Morgen*, 10 september 1998.

WEBSITES ROND ISLAM & HOMOSEKSUALITEIT

<http://www.merhaba.be>
<http://www.yoesuf.nl>
<http://www.well.com/user/queerjhd/>
<http://www.al-fatiha.net>
<http://turksenhomo.mindconnect.nl>